

อาจารย์พิเศษบัณฑิตวิทยาลัย

สุดจิต นิमितกุล

การเป็นอาจารย์พิเศษ ได้มีโอกาสรับเชิญเป็นครั้งคราวตลอดมา ไม่ว่าจะเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และจากกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ รวมทั้ง กพ. ด้วย ตามโอกาสอันสมควรการรับเชิญทั้งระหว่างอยู่ในราชการและหลังเกษียณแล้ว จากประสบการณ์ในการรับราชการทั้งหมด 39 ปี เต็มได้มีโอกาสปฏิบัติงานทั้งระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม และระดับจังหวัด ทำให้มีประสบการณ์ในงานพอสมควร ประกอบกับสนใจเรียนรู้และค้นคว้า อยู่เสมอจึงทำให้พร้อมที่จะบรรยาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น นอกจากสอน บรรยาย ผู้นำอภิปรายแล้ว บางโอกาสได้รับเชิญเป็นกรรมการตรวจสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์อยู่เป็นประจำ สำหรับการบรรยายแก่นักบริหารของกระทรวงต่างๆ นั้นได้รับเชิญอยู่เสมอ ครั้งสุดท้ายเมื่อเร็วๆ นี้ กระทรวงแรงงานจัดโครงการฝึกอบรมนักบริหารแรงงานก็ได้เชิญบรรยายในเรื่องบทบาทผู้นำองค์กรโดยได้ยกกรณีตัวอย่างประสบการณ์ในราชการให้นักบริหารได้ทราบ (Best practice) ซึ่งเป็นประโยชน์แก่นักบริหารรุ่นใหม่ๆ สำหรับสถาบันที่ได้รับเชิญสอนระดับปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์ และรัฐศาสตร์ ก็มีหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยทักษิณ (ภาคใต้) มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยมหานครเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยอีสาน และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เป็นต้น ซึ่งมหาวิทยาลัยเหล่านี้ได้เปิดสอนในระดับปริญญาโท และเอกในวิชารัฐศาสตร์ และวิชารัฐประศาสนศาสตร์

สำหรับคณาจารย์ที่ได้เชิญผู้เขียนไปบรรยายในมหาวิทยาลัยดังกล่าวมาแล้ว ได้แก่ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง อาจารย์พิมล พุทธิพิธ ดร. สุรพล กาญจนจิตรา คณบดี รปศ. มหาวิทยาลัยสยาม อาจารย์ ดร.พล ต.อ. ไกรสุข ศรีสุข มหาวิทยาลัยปทุมธานี รศ. อัมภางค์ ปาณิกบุตร และ อาจารย์ ดร. บุญเสริม วิสกุล เป็นต้น

สำหรับวิชาที่สอนในระดับปริญญาโทนั้น ได้แก่ หลักสูตรรัฐศาสตร์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ การเมืองการปกครอง การปกครองท้องถิ่น การวางแผนและบริหารโครงการ องค์การและการจัดการ

สมัยใหม่ การปกครองเปรียบเทียบ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และบริหารจัดการคุณภาพ ภาครัฐและการจัดการด้านธรรมาภิบาล รวมทั้งทฤษฎีใหม่กับการพัฒนาในส่วนที่เกี่ยวกับการบรรยายแก่นักบริหาร ทั้งระดับสูง และระดับกลาง และระดับต้น ได้บรรยายเกี่ยวกับเทคนิคการทำงานสมัยใหม่ การบริหารมืออาชีพ ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 บทบาทของผู้นำองค์กร เรื่องจริยธรรมของข้าราชการ และการบริหารโครงการภาครัฐ เป็นต้น ในการเป็นที่ปรึกษา สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ ได้รับเชิญจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ดังกล่าว พร้อมสถาบันการฝึกอบรมนักบริหารระดับสูงให้เป็นที่ปรึกษาภาคินพนธ์ ดังกล่าว ทั้งการสอน การบรรยาย และการให้คำปรึกษา ได้มีโอกาสใช้ประสบการณ์อย่างกว้างขวาง พร้อมทั้งอ้างอิงทฤษฎีใหม่ๆ ที่พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์แก่นักศึกษา และนักบริหารที่จะนำแนวทางไปปรับใช้ในการทำงาน ผู้เขียนยินดีในการเป็นอาจารย์พิเศษเพื่อให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์แก่คนรุ่นใหม่ โดยถือว่าเป็นความสุขอีกทางหนึ่ง โดยไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยหรือเบื่อหน่าย เพราะมีเรื่องที่จะศึกษาและแลกเปลี่ยนอยู่เสมอทำให้มีการตื่นตัวอยู่เสมอ และทำด้วยความเต็มใจ ผู้เขียนตั้งปณิธานไว้ว่าจะสอนตลอดไปจนกว่าจะหมดแรง และหมดไฟ แต่ปัจจุบันยังคงพึงพอใจอยู่มาก การมีนโยบายคลังสมอง เป็นนโยบายที่ดี มีประโยชน์แก่ประเทศชาติมากในขณะนี้ เพราะปรากฏว่าขณะนี้ผู้เกษียณอายุ 60 ปี ยังคงมีสุขภาพแข็งแรง ซึ่งขณะนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศได้ขยายเวลาเกษียณออกไปเป็น 65 ปี ฉะนั้น ทำอย่างไรจะนำนโยบายคลังสมองมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด อย่างน้อยก็ควรเชิญบุคลากรเหล่านั้นมาสอนหนังสือในสถาบันการศึกษาทุกระดับ ซึ่งจะเกิดผลดีเพราะบุคคลเหล่านี้มีประสบการณ์ในทางปฏิบัติ ถ้าเชิญมาร่วมสอนกับอาจารย์ที่มีความรู้ในด้านทฤษฎีก็จะมีประโยชน์อย่างยิ่ง

ในส่วนที่เกี่ยวกับนักศึกษาที่เรียนปริญญาโท ทั้งรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ทั้งมหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์มาแล้ว คือ ทำงานแล้วและมีประสงค์จะก้าวหน้าจึงได้มาเรียนต่อ ส่วนในต่างจังหวัดก็จะมีบุคลากรที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มาเรียนกันเยอะ เพราะรัฐบาลมีนโยบายและส่งเสริม บางคนได้ทุนให้มาเรียน บางคนเสียค่าใช้จ่ายเอง ส่วนที่เป็นนักศึกษาแท้ๆ ที่มีได้ทำงานมีน้อยมาก ส่วนจำนวนนั้นที่มหาวิทยาลัยรวมค่าแห่งมีมากน้อย คือ ประมาณ 300 คน โดยแบ่งการสอนเป็น 2 ห้อง ส่วนมหาวิทยาลัยอื่นๆ นั้นไม่เกิน 100 คน สำหรับวิชาที่ผู้เขียนสอนจะเป็นวิชาเฉพาะจึงมีนักศึกษาไม่มากจนเกินไปนัก ทำให้สะดวกแก่การสอนและการฝึกหัดทำกรณีศึกษาสภาพโดยทั่วไป นักศึกษาจะมีวินัย มีความตั้งใจ และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการตรงต่อเวลา การแบ่งกลุ่ม การสนใจซักถาม แลกเปลี่ยนความเห็นทำให้ได้ความรู้เพิ่มเติม นอกจากด้านวิชาการแล้ว ผู้เขียนถือโอกาสแทรกเรื่องจริยธรรมเข้าไปในการสอนด้วย เพราะหลายมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับเรื่องจริยธรรม รวมทั้งระดับประเทศกำลังให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการสอนปกติจะใช้บรรยายโดย มี Power

Point ประกอบ และให้นักศึกษาทำ Paper ในเรื่องที่เกี่ยวข้องและแบ่งกลุ่มศึกษากรณีใดกรณีหนึ่ง สอน
ทั้งให้ฝึกการ Present ด้วย

นอกจากนั้นบางหลักสูตรได้มีนำนักศึกษาไปดูงานนอกสถานที่ หลายกรณีไปดูงานโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ แล้วกลับมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปัจจุบันทุกหลักสูตรจะมีการประเมินผลการศึกษาโดยมหาวิทยาลัย ผู้เขียนเองส่วนตัวก็จะรับฟังความเห็นนักศึกษา หลังจากจบหลักสูตรแล้วเพื่อปรับปรุง ทั้งเนื้อหา และแนวทางการสอน สำหรับรุ่นต่อไป ซึ่งก็ได้ปรับปรุงตลอดมา

นอกจากเป็นอาจารย์สอนหนังสือแล้ว ผู้เขียนเห็นว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งขณะนี้รัฐบาลได้ถ่ายโอนงานต่างๆ จากกระทรวง ทบวง กรม ไปยัง อปท. หลายประเภท และ อปท. มักจะแจ้งว่าขาดแคลนกำลังคน เขียนเห็นว่า ช่องทางที่ อปท. จะขอความร่วมมือบรรดาบุคลากรที่เกษียณแล้วไปช่วยงานได้ แต่ในทางปฏิบัติมีน้อยมากที่ อปท. จะขอบริการดังกล่าว ฉะนั้น ในอนาคตผู้เขียนอยากเห็น อปท. ได้ร่วมมือกับบุคลากรที่เกษียณแล้วช่วยกลับไปช่วยบ้านเมือง โดยเฉพาะบ้านเกิดของแต่ละคนในต่างประเทศ ประเทศต่างๆ มีนโยบายคลังสมอง โดยส่งบุคคลเกษียณไปเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งเกิดประโยชน์ทั้งประเทศผู้ให้โดยได้ใช้คนที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และประเทศที่กำลังพัฒนาได้มีบุคลากรที่มีประสบการณ์ไปช่วยงานการพัฒนาประเทศ

